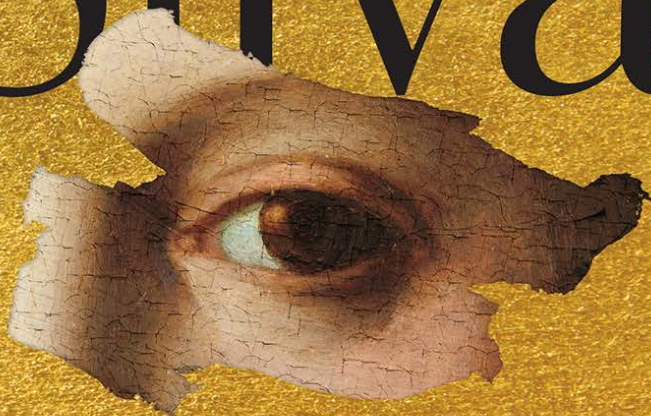


NEJLEPŠÍ AUTOR ŠPIONÁŽNÍCH
THRILLERŮ VŠECH DOB

DANIEL Silva



Portrét
neznámé
ženy

PORTRÉT
NEZNÁMÉ ŽENY

Daniel Silva

PORTRÉT
NEZNÁMÉ ŽENY

PŘEKLAD

Nina Šalamounová

Český název: Portrét neznámé ženy

Název anglického originálu: Portrait of an Unknown Woman

Autor: Daniel Silva

Překlad: Nina Šalamounová

První vydání: Harper, *An Imprint of HarperCollinsPublishers*, 2022

Grafika obálky: Madgrafik

Odpovědný redaktor: Ivana Čejková

Jazyková korektura: Jiří Chodil

© 2022 by Daniel Silva

© For the Czech Republic edition by HarperCollins Polska sp. z o.o.,
Warszawa 2023

Všechna práva vyhrazena, včetně práva na reprodukci celého díla
nebo jeho částí v jakémkoliv podobě.

Tato kniha je vydána na základě licence HarperCollins Publishers,
LLC, New York, USA.

Tato kniha je fiktivní dílo. Jména, postavy, místa a události jsou
buďto výplodem autorovy představivosti, nebo je autor použil ve
smyšleném kontextu. Jakákoli podobnost s existujícími osobami,
živými i zemřelými, skutečnými událostmi, místy a organizacemi je
zcela náhodná.

HarperCollins je ochranná známka, jejímž vlastníkem je
HarperCollins Publishers, LLC, New York, USA. Název ani známku
nelze použít bez souhlasu vlastníka.

Grafika původní obálky: © Will Staehle

Obraz na obálce: A Young Woman and Her Little Boy, Bronzino,
Agnolo, olej na desce, cca 1540

Fotografie na obálce: © Shutterstock

Foto autora: © 2016 by Marco Grob

Všechna práva vyhrazena.

Elektronické formáty: Katarzyna Rek

HarperCollins Polska sp. z o.o.

ul. Domaniewska 34A, 02-672 Warszawa

ISBN: 978-83-276-8311-3 (EPUB)

ISBN: 978-83-276-8312-0 (MOBI)

ISBN: 978-83-276-8313-7 (PDF)

Portrét neznámé ženy je kniha napsaná pro pobavení a přesně tak by také měla být vnímána. Jména, postavy, místa a události popisované v tomto příběhu jsou buďto výplodem autorovy představivosti, nebo je autor použil ve smyšleném kontextu. Jakákoli podobnost s existujícími osobami, živými i zemřelými, podniky, společnostmi, událostmi a místy je zcela náhodná.

Věnováno Burtu Bacharachovi

A jako vždy mé ženě Jamie a mým dětem Nicholasovi a Lily.

Není všechno zlato, co se třpytí.

WILLIAM SHAKESPEARE, KUPEC BENÁTSKÝ

PRVNÍ ČÁST
KRAKELÁŽ

Kdykoli jindy by Julian tu zatracenou obálku hodil rovnou do koše. Nebo ještě lépe, předal by ji Sarah, která v galerii zastávala – kromě jiného – pozici profesionální a nelítostné likvidátorky dokumentů všeho druhu. V době dlouhé a bezútěšné pandemie, během níž prodali pouze jeden jediný obraz, se rozhodla nesedět s rukama v klíně a podrobila archiv galerie velkému generálnímu úklidu. Jeho součástí byla likvidace starých a nepotřebných dokumentů. Do hladového chřtánu skartovačky naházela veškeré prodejní a přepravní záznamy, na něž se usazovaly další a další vrstvy prachu.

Juliana její nový projekt traumatizoval. Když už nezůstalo nic, co by mohla skartovačka s požívačností sobě vlastní rozcupovat, napadlo ho, že další na řadě by mohl být on sám. Nemilosrdný přístroj s ním nebude mít slitování a on z tohoto světa odejde v podobě tenkých zažloutlých papírových proužků, které skončí v recyklaci. V příštím životě se pak vrátí jako kelímek na kávu, šetrný k životnímu prostředí. Měl takový pocit, ne zcela neoprávněný, že by ho mohl potkat i horší osud.

Dopis dorazil do galerie během pátečního deštivého dopoledne na konci března. Přestože byl adresátem *PAN JULIAN ISHERWOOD*, Sarah ho bez zaváhání otevřela. Coby bývalá tajná agentka zpravodajské služby CIA neměla při čtení cizí pošty žádné výčitky svědomí. Obsah ji zaujal, a proto dopis položila na Julianův pracovní stůl, spolu s několika dalšími kousky zcela nepodstatné korespondence z ranní pošty, jediné, do které mu obvykle dovolila nahlédnout. Poprvé si Julian

dopis přečetl ještě dřív, než si svlékl nepromokavý plášť, z něhož na podlahu stékaly kapky vody. Husté šedé vlasy měl divoce rozčuchané větrem. Bylo půl dvanácté, což samo o sobě bylo překvapivé. V poslední době přicházel Julian do galerie zřídka před polednem – to bylo tak akorát na vyřízení jedné či dvou drobností, než si udělal tříhodinové volno, které měl vyhrazené na oběd.

Na dopisu, jehož autorkou byla jistá madame Valerie Bérangarová, ho nejdřív ze všeho zaujalo písmo, jímž byl napsán. Šlo bezpochyby o nejkrásnější rukopis, jaký Julian za velmi dlouhou dobu viděl. Jak se zdálo, madame Bérangarová si všimla článku ve francouzském deníku *Le Monde*, který se týkal mnohamilionového prodeje obrazu vlámského barokního malíře Anthonyho van Dycka *Portrét neznámé ženy*, olej na plátně, 115 × 92 centimetrů. Transakce, již provedla seriózní londýnská galerie zaměřená na díla starých mistrů Isherwood Fine Arts, vzbuzovala v madame Bérangarové určité obavy, které si z etických důvodů přála probrat s Julianem osobně. V pondělí ve čtyři hodiny odpoledne, psala v dopise, na něj bude čekat v Café Ravel v Bordeaux. Na závěr vyjádřila přání, aby Julian přišel na schůzku sám.

„Co si o tom myslíš?“ zeptala se Sarah.

„Očividně to nemá v hlavě v pořádku.“ Julian ukázal prstem na ručně psaný dopis, jako kdyby to dokazovalo jeho tvrzení. „Kdo to doručil? Poštovní holub?“

„DHL.“

„Byla na doručovacím listu nějaká zpáteční adresa?“ zajímal se Julian.

„Poslala to z DHL Express v Saint-Macaire,“ odpověděla Sarah. „To je malé městečko přibližně padesát kilometrů od –“

„Vím, že je Saint-Macaire,“ přerušil ji Julian netrpělivě. Svěho příliš příkrého tónu okamžitě litoval. „Proč mám nepříjemný pocit, že mě ta žena vydírá?“ zeptal se smířlivěji.

„Nepřipadá mi jako vyděračka.“

„Nenech se mýlit jejím kultivovaným stylem, má drahá. Všichni vyděrači, které jsem kdy potkal, měli bezvadné způsoby.“

„Potom bychom možná měli ten dopis ukázat metropolitní policii,“ navrhla Sarah.

Julian se zamračil. „Chceš do toho zapojit policii? Přišla jsi o rozum?“

„Tak ho ukaž aspoň Ronniemu.“

Ronald Sumner-Lloyd byl Julianův drahý právník s kanceláří na Berkeley Square.

„Mám lepší nápad,“ řekl na to Julian.

„Jaký?“

„Sleduj mě.“

A tak se Sarah v 11:36 s nesouhlasným pohledem v očích dívala, jak Julian vrací list do obálky a natahuje ruku s ním ke starému kovovému odpadkovému koši, relikvii z dob největší slávy galerie, kdy ještě sídlila na stylové New Bond Street – neboli New Bondstrasse, jak se ulici přezdívalo v některých obchodních čtvrtích. Když už se zdálo, že se dopis každou chvilkou snese na dno koše, Julian na malou chvíli zaváhal a ruku stáhl. Skoro to vypadalo, jako kdyby se přes veškerou snahu nedokázal té zatracené věci zbavit jednou provždy. Nebo jako kdyby se ho nechtěla pustit ona.

Možná, napadlo ho později, za to mohlo to překrásné písmo madame Bérangarové.

Možná pro něj byl její rukopis něco jako závan starých, dávno ztracených časů. Matnou připomínku dob, kdy byl Julian ještě mladý, měl celý život před sebou a nebál se žádného dobrodružství.

Položil obálku na stranu stolu a prošel si zbytek ranní pošty. Když s ní skončil, vyřídil několik telefonátů a vypytl se Sarah na podrobnosti ohledně jednoho z obrazů, který jejich galerie právě připravovala k prodeji. Poté, když už neměl nic dalšího na práci, zamířil na tříhodinový oběd do Dorchesteru. Doprovázela ho zaměstnanec jednoho váženého londýnského aukčního

domu. Žena, samozřejmě, nedávno rozvedená, bezdětná a velmi mladá – sice ne nevhodným způsobem, ovšem dost na to, aby ji Julian mohl ohromovat znalostmi italských a holandských renesančních malířů a historkami plnými husarských kousků, díky nimž se mu mnohé z těchto obrazů podařilo získat. Jako obvykle byl vtipným, okouzlujícím a zábavným společníkem. Role šarmantního galeristy a schopného obchodníka s obrazy se ostatně ujal už dávno. Tak dávno, že už si na předchozí život sotva pamatoval. Svět, v němž se pohyboval, ho znal pouze jako Juliana Isherwooda, neobyčejného a jedinečného muže, který se vymykal jakémukoli srovnání. Pro přátele byl jednoduše Julie, kamarádi z mokré čtvrti, s nimiž popíjel v barech, mu říkali násoska Julie a kunsthistorici a kurátoři využívající jeho neomylného oka o něm mluvili jako o jeho svatosti.

Julian Isherwood byl loajální, věrný jako pes a často tak důvěřivý, až to hezké nebylo. Rovněž měl vynikající způsob, kouzlo osobnosti a životem plul bez skutečných nepřátel v patách, což byl v poněkud proradném světě umění takřka pozoruhodný výkon, obzvláště vzhledem k dlouhé době, kterou v něm strávil. O svém původu a spleťtém dětství však s londýnskými přáteli nikdy nemluvil a oni se ho nevyptávali. Pro ně byl zkrátka jedním z nich. Anglický jako zkažené zuby a čaj o páté, jak sám o sobě s oblibou říkával. A přesto. Nebýt války, život by ho zavál úplně jiným směrem a teď by byl někým zcela jiným.

Když se po dlouhém obědě vrátil zpátky do galerie, našel dopis od madame Bérangarové uprostřed pracovního stolu. Sarah k němu přilepila fialový lístek s poznámkou, jestli by jeho obsah ještě přece jenom nechtěl přehodnotit. Julian jej vytáhl z obálky a posadil se na židli. Podruhé četl dopis pomalu a soustředěně. Jeho tón byl formální a papír, na kterém byl napsán, zcela obyčejný. Julian musel uznat, že madame Bérangarová se vyjadřuje věcně a rozumně a že nepůsobí jako vyděračka, jak se při zběžném prvním čtení domníval.

Proč bych si nakonec nemohl poslechnout, co má na srdci, pomyslel si.

Když už nic jiného, cesta na starý kontinent mu poskytne tolik potřebný odpočinek od jeho zdrcující pracovní náplně v galerii. Předpověď počasí pro Londýn navíc slibovala několik dní téměř nepřetržitého chladu a deště, zatímco na jihozápadě Francie už touhle dobou bude příjemné a vlhké jaro.

Když Sarah začala pracovat v galerii, jednou z prvních věcí, které udělala, bylo zredukování počtu neužitečných zaměstnanců. Přesněji jednoho konkrétního zaměstnance. Informovala Julianovu atraktivní, ale zcela zbytečnou recepční Ellu, že její služby už nebudou potřeba. Nikoho jiného na její místo nehledala. Prohlásila, že zvedat telefony, odepisovat na e-maily nebo hlídat termíny pracovních schůzek zvládne více než dobře sama, stejně jako odemknout bzučákem věčně zaklapnuté dveře galerie v Mason's Yard, když ji někdo z návštěvníků nebo klientů poctí svojí návštěvou.

Do své pracovní náplně ovšem odmítla zařadit plánování Julianových cest, ačkoli souhlasila s tím, že mu bude nahlížet přes rameno, pokud to bude potřeba, jakkoli jenom proto, aby si omylem nezarezervoval místo v Orient Expressu mířícího do Istanbulu, když se potřebuje dostat eurostarem do Paříže. Do Bordeaux to byly z Paříže vlakem TGV dvě hodiny a čtrnáct minut.

Julian si úspěšně zakoupil jízdenku první třídy a poté si zarezervoval pokoj v hotelu InterContinental – pro jistotu na dvě noci.

S pocitem dobře splněného úkolu se vydal do baru Wilton's na drink s Oliverem Dimblebym a Roddym Hutchinsonem, londýnskými obchodníky s uměním, již v oboru nepatřili z mnoha důvodů zrovna k těm nejrespektovanějším. Ba právě naopak. U jednoho drinku to neskončilo. Následovaly další, jak se ve

společnosti Olivera a Roddyho obvykle stávalo, a když se Julian konečně svalil do postele, bylo už po druhé hodině ranní. Sobotu strávil tím, že se léčil z kocoviny, a velkou část neděle věnoval balení zavazadla na cestu.

Kdysi dávno by se takovými podružnostmi vůbec nezabýval. Nastoupil by na palubu concordu pouze s diplomatickým kufříkem v jedné ruce a hezkou dívkou v druhé, ovšem ty časy byly pryč. Nyní mu balení trvalo celou věčnost a vyžadovalo jeho plné soustředění, ačkoli se nechystal na žádnou dalekou cestu, ale jenom na malý výlet přes Lamanšský průliv. Předpokládal, že je to další nechtěný a otravný důsledek stárnutí, stejně jako jeho alarmující roztržitost, podivné zvuky, které bezděky vydával, když o něčem přemýšlel, samomluva nebo neschopnost přejít místnost, aniž by do něčeho narazil.

Zdánlivá neschopnost, přesvědčoval Julian zarputile v duchu sám sebe.

Pro sebe i pro případné svědky jeho incidentů a potyček s nábytkem měl připravený celý dlouhý seznam výmluv, které tuto ponižující nemotornost vysvětlovaly. Nikdy nebyl zrovna atletický typ. Mohla za to ta zatracená lampa, protože ho zákeřně oslnila a způsobila další kolizi. Anebo ten hloupý stůl, který se mu nejprve postavil do cesty, načež se ho rozhodl napadnout.

Jako obvykle špatně spal, když měl před sebou důležitou cestu, a probudil se s nepříjemným pocitem, že se právě chystá udělat další z řady osudových chyb. Jakmile se však jeho vlak vynořil z Eurotunelu pod Lamanšským průlivem a uháněl přes šedozelená pole Pas-de-Calais směrem k Paříži, Julianova nálada se přece jenom zlepšila. Na nádraží Gare du Nord nastoupil do metra a nechal se odvézt na Gare Montparnasse, odkud pokračoval rychlovlakem TGV do Bordeaux. V jídelním voze si vychutnal dobrý oběd a díval se, jak se světlo za oknem postupně proměňuje, až začalo připomínat některé Cézannovy scenerie.

Překvapivě jasně si vzpomněl na okamžik, kdy tohle oslňující jižní světlo spatřil poprvé. Tehdy, stejně jako nyní, cestoval

na jih vlakem jedoucím z Paříže, kde se narodil a kde strávil prvních pár let života. A kde by, nebýt války, možná žil dodnes. Jeho otec, německý židovský obchodník s uměním Samuel Isakowitz, seděl na opačné straně kupé a četl den staré noviny, jako kdyby bylo úplně obyčejné dopoledne. Julianova matka zírala do prázdna s rukama propletenýma na kolenou a tváří bez výrazu.

V kufrech nad jejich hlavami se ukrývalo několik obrazů. Plátna byla sundaná z napínacích rámců, srolovaná a pečlivě zabalená do listů parafinového papíru. Několik obrazů ještě zůstalo v galerii Juliana otce, která se nacházela na rue la Boétie v elegantním 8. pařížském obvodu. Většina z uměleckých děl již byla schovaná na zámku východně od Bordeaux, který si Samuel Isakowitz pronajal a kam měla nyní jeho rodina namířeno. Julian tam zůstal až do onoho strašlivého léta roku 1942, kdy ho dva baskičtí ovčáci propašovali přes Pyreneje do neutrálního Španělska. Jeho rodiče byli v roce 1943 zatčeni a deportováni do Sobiboru, nacistického vyhlazovacího tábora v jihovýchodním Polsku, kde na ně po příjezdu čekala plynová komora.

Bordeauxské vlakové nádraží Saint-Jean se rozprostírá na břehu řeky Garonny, až na samém konci třídy Cours de la Marne. Moderní odjezdové tabule v zrekonstruované hlavní hale už dávno nahradily staré listové tabule – pryč bylo ono typické, potlesk připomínající pleskání listů při překlápění během aktualizací odjezdů a příjezdů –, avšak zvenku vypadala budova, postavená ve stylu beaux-arts, přesně tak, jak si na ni Julian pamatoval. Dokonce i dvoje velké hodiny nad postranními vchody byly na svých místech. Stejně mu připadaly i budovy z období vlády Ludvíka XV., kolem nichž projížděl taxíkem. Některé z fasád barvy medu zářily tak jasně, až se zdálo, že disponují vlastním zdrojem vnitřního světla, které se z jejich útrob dere ven. Jiné však působily potemněle a zašpiněně. I na tohle si Julian dobře pamatoval. Může za to pórovitá

struktura kamene ze zdejších lomů, vysvětlil malému Julianovi jeho otec, když spolu kdysi touto ulicí kráčeli. Porézní kámen z okolí Bordeaux do sebe nasával saze a prach ze vzduchu jako houba a podobně jako staré, věkem zašlé olejomalby jej bylo nutné čas od času vyčistit.

Taxík zastavil před hotelem. Na recepci Julian s úlevou zjistil, že jeho rezervace se nějakým zázrakem neztratila a pokoj je připravený k ubytování. Vtiskl hotelovému poslíčkovi – od pohledu přistěhovalci – do dlaně snad až příliš velkorysé dýško a počkal, až se za ním zavřou dveře na chodbu. Po jeho odchodu si uložil oblečení z kufru do skříně a odebral se do koupelny, aby provedl něco se svým bohémsky neuspořádaným vzhledem. Ve tři hodiny to vzdal a vrátil se do pokoje. Cennosti vložil do hotelového trezoru. Chvilí váhal, jestli má vzít dopis madame Bérangarové s sebou do kavárny, nebo ho nechat v hotelu. Vnitřní hlas – Julian byl přesvědčený, že hlas jeho otce – mu poradil, aby ho schoval na dně kufru.

Ten samý hlas mu přikázal, aby šel na schůzku do kavárny s diplomatickým kufříkem. Snad kvůli tomu, že by mu kufřík mohl dodat tak trochu diskutabilní patinu autority. Julian ho nesl kolem výloh exkluzivních podniků po Cours de l'Intendance. Ulicí nejezdila žádná auta, míjeli ho pouze chodci, cyklisté a elegantní elektrické tramvaje, které klouzaly téměř neslyšně po ocelových kolejích. Julian se pohyboval volným tempem člověka, který nikam nespěchá, diplomatický kufřík v pravé ruce, zatímco levou měl zabořenou do kapsy, na jejímž dně ležela klíčová karta od jeho hotelového pokoje.

Následoval koleje za roh na rue Vital Carles. Ulice vedla na náměstí vydlážděné kostkami, které vypadaly, jako kdyby je právě někdo vydrhl kartáčem. Přímo před ním se teď tyčily dvě štíhlé věže bordeauxské gotické katedrály svatého Ondřeje. Kavárna Ravel, kde se měl setkat s madame Bérangarovou, se nacházela na severozápadním rohu náměstí. Podnik na tomhle lukrativním místě navštěvovali spíše turisté než běžní obyvatelé

Bordeaux, ale bylo z něj vidět na téměř celé náměstí a dal se jednoduše najít, což byly také nejspíš důvody, proč ho madame Bérangarová k jejich setkání vybrala.

Nedaleký Hôtel de Ville vrhal stín na větší část prostranství se stolky před kavárnou. Stolek nejbližší katedrále byl ale zalitý sluncem a neobsazený. Julian se k němu posadil, diplomatický kufřík postavil k nohám a rozhlédl se po ostatních hostech. Snad až na muže o tři stolky dál od Juliana nevypadal nikdo francouzsky. Zbytek osazenstva tvořili turisté. Kromě jejich cizokrajného vzhledu je prozrazovaly i nákupní tašky ze značkových butiků a obchůdků se suvenýry. Julian si mezi nimi se svým neuspořádaně bohémským vzhledem připadal jako pěst na oko. Vypadal jako nějaká postava z románu E. M. Forstera. Když už nic jiného, aspoň si ho Valerie Bérangarová snadněji všimne.

Když k němu přišel číšník, objednal si *café crème*, avšak hned svoji objednávku změnil. Půl láhve bílého bordeaux, velmi studeného, a dvě sklenice. Číšník vychlazené víno přinesl, když zvony katedrály odbíjely čtvrtou hodinu odpoledne. Julian si bezděky uhladil přední část bundy a přešel očima po náměstí. Nikoho, kdo by mohl být madame Bérangarová, neviděl. Ve čtyři třicet, když se prodlužující stíny začínaly plížit přes jeho stůl, byla židle naproti němu stále prázdná. Madame Valerie Bérangarová si dávala na čas.

Když Julian dopil poslední sklenku vína, už se blížila pátá hodina odpoledne. Zaplatil účet v hotovosti, poté uchopil do ruky kufřík a jako žebrák obcházel jeden po druhém obsazené venkovní stolky s otázkou, která obsahovala dvě slova. *Madame Bérangarová?* Odpovědi mu byly pouze prázdné pohledy.

Vnitřní prostory kavárny byly prázdné, až na muže stojícího za starým barovým pultem s pozinkovanou deskou. Nevzpomínal si na nikoho jménem Valerie Bérangarová, ale nabídl

Julianovi, aby mu napsal svoje jméno a telefonní číslo, kdyby se ta dáma snad objevila.

„Isherwood,“ řekl Julian, když barman zamžoural na jméno načmárané tenkými čarami na zadní straně ubrousku. „Julian Isherwood. Bydlím v hotelu InterContinental.“

Venku se znovu rozezněly zvony katedrály. Julian se vydal za holubem, který si vykračoval po dlažebních kostkách na náměstí, a pak zahrnul do rue Vital Carles, což si uvědomil až po chvíli, protože byl pohroužený v myšlenkách. Vyčítal si, že jel z Londýna až do Bordeaux bezdůvodně a že dovolil této ženě, této madame Bérangarové, aby rozdmýchala nechtěné a bolestivé vzpomínky na dávnou minulost jeho a jeho rodičů.

„Jak se opovažuje?“ vykřikl nahlas, čímž vylekal nebohého kolemjdoucího.

Samomluva, znepokojivý důsledek přibývajících roků, o sobě dávala vědět stále častěji i na veřejnosti a nikoli pouze doma, mezi čtyřmi stěnami. Z občasného nutkání sdělovat nahlas své myšlenky se stala v poslední době téměř dennodenní rutina.

Zvony na katedrále konečně utichly, jejich ozvěna se rozplynula kdesi v dálce a do starobylého města se vrátil příjemný tichý šum. Kolem Juliana prolétla téměř neslyšně tramvaj, a jak pokračoval ulicí zpátky k hotelu, jeho hněv začal pomalu ustupovat. Vzpomínky, které jeho návrat do Bordeaux probudil k životu, se vzadu v jeho hlavě začínaly opět pomalu ukládat ke spánku. Ve skutečnosti na ty události Julian nikdy nezapomněl. Pouze je schoval do přihrádky, kam se díval jen málokdy. Pořád tam však byly, protože na některé věci nelze zapomenout.

Zastavil se u výlohy, která patřila jakési malé umělecké galerii, a s profesionálním zděšením si prohlížel obrazy inspirované impresionisty. K uším mu dolehl nový zvuk – vzdálený zvuk motorky. Zprvu si ho Julian uvědomoval jen matně, ale jak se stroj přibližoval, hlavou mu blesklo, že to nebude žádný skútr. Na to zněl motor až příliš silně. Tohle bude ten typ motorky,

na kterých jezdí muži v ochranných kombinézách nebo přinejmenším v těžkých kožených bundách.

Ve dveřích galerie se objevil majitel a pozval Juliana dovnitř. Ten zdvořile odmítl a pokračoval ulicí k hotelu. Diplomatický kufřík držel jako obvykle v levé ruce. Otáčky motoru se náhle prudce zvýšily a stroj se rozburácel. Přesně v tom okamžiku si Julian všiml starší ženy – snad to bylo samo zjevení madame Bérangarové –, která na něj ukazovala a křičela cosi francouzsky, což ovšem přes kvílení motoru nedokázal zachytit.

V obavách, že by opět mohl bezděky pronést nahlas nějakou hloupou nebo jinak nevhodnou poznámku, která tu ženu urazí, se otočil na druhou stranu, směrem k motorce. Hřmící jednostopé vozidlo nyní jelo po chodníku a doslova už mu dýchalo na záda. Na motorce seděli dva muži. Spolujezdec, vychýlený do strany, natahoval ruku k Julianovu kufříku. Julian si bleskově přitáhl kufřík na prsa a uskočil z dráhy stroje, přičemž prudce narazil do čehosi studeného, kovového a vysokého. Před očima se mu ztmělo.

Jak ležel na zádech na chodníku, měl pocit, že mu hlava plave na zčeřené vodní hladině. Nad ním se vznášelo několik lehce rozmazaných obličejů, všechny s výrazem lítosti. Někdo navrhoval, že by se měla zavolat sanitka, jiný hlas mluvil o policii. Ponížžený Julian sáhl po jedné z výmluv na svém seznamu.

Nebyla to moje chyba, řekl. Rozhodně ne. On do ničeho nevrazil. Ten zatracený kandelábr vrazil *do něj*.

Francesco Tiepolo před pár lety prorokoval, že Benátky, podmanivé vodní město na severu Itálie, se nakonec stanou Gabrielovým domovem. *Ted' jsi možná přijel jenom na dovolenou*, prohlásil s neochvějnou jistotou v hlase, když spolu stáli v kostele Madonna dell'Orto v pětibokém výklenku s oltářem, kde se nacházel hrob věhlasného italského malíře Jacopa Robustiho, známějšího pod jménem Tintoretto. *Ale jednoho dne se vrátíš napořád a zemřeš v Benátkách*. Gabrielův starý přítel, vysoký robustní muž s černošedými vousy, měl na sobě v ten den bílou tuniku a kolem krku šálu. Gabriel si to pamatoval, protože Francesco nenosil prakticky nic jiného.

Jak se o pár dní později ukázalo, Francesco nemluvil jen tak do větru. Jeho poznámka nebyla pouhá spekulace založená na přání, jež bývá otcem myšlenky. Během večere v Gabrielově oblíbené restauraci na ostrově Murano ho jeho krásná manželka seznámila s budoucností, kterou jim a jejich dětem naplánovala – samozřejmě za vydatné pomoci jejich společného přítele a majitele významné restaurátorské společnosti. Jako obvykle seděli v zadní části malé restaurace. V turisticky příznivých měsících tady nebylo k hnutí, protože turisté na Murano podnikali každodenní nájezdy na výletních lodích, a to především kvůli sklářským výrobkům, jimiž byl ostrov proslulý po několika dlouhých staletích. Ten večer byl v restauraci klid. Gabriel se díval na Chiařinu tvář ozářenou měkkým světlem svíček, a když ho obeznámila s plány, na kterých už dokonce začala pracovat, pokusil se vznést několik námitek, ovšem bez

úspěchu, což se dalo očekávat. Po výbušném konkláve v Římě byla dohoda zpečetěna. Podmínky byly spravedlivé a všichni byli spokojeni. Chiara obzvláště. Co se Gabriela týkalo, na ničem jiném než na tom, aby byla jeho žena šťastná, nezáleželo.

Nutno uznat, že rozhodnutí strávit podzim života v Benátkách dávalo smysl. Koneckonců, tohle město dobře znal a měl ho rád. Vždycky se tu cítil dobře, už v dobách, kdy zde studoval pod jménem Mario Develcchio umění a restaurátorství obrazů. Právě tady zrestauroval pod pseudonymem mnoho velkých uměleckých děl a stal mistrem v tomto svém milovaném oboru. A co víc, v Benátkách potkal Chiaru a zamiloval se do ní. Chiara odtud pocházela a žili tu její rodiče. Původem byla Benátčanka a její otec tu jako rabín sloužil stále se zmenšující komunitě místních židů.

Realizace nových plánů se přesto neobešla bez jistých úskalí. Bylo třeba doladit spousty detailů, včetně takového detailu, jakým bylo nové organizační uspořádání prominentní restaurátorské společnosti Tiepolo Restoration Company. Podle konečné dohody, proti níž nikdo nic nenamítal, měl zůstat Francesco v čele společnosti až do svého odchodu do důchodu, kdy ho ve stávající pozici nahradí Chiara, která bude do té doby zastávat pozici provozní ředitelky. S Gabrielem se počítalo na místo ředitele oddělení obrazů, což znamenalo, že bude pracovat pro svoji ženu.

Schválil koupi nového bytu, který se rozprostíral v plně zrekonstruovaném *piano nobile*, takzvaném vznešeném patru, jak se v barokní architektuře označovaly reprezentativní prostory šlechtických paláců a zámků. Byt se čtyřmi ložnicemi a výhledem na Canal Grande se nacházel ve čtvrti San Polo, měl soukromou střešní terasu a světlé vzdušné místnosti s vysokými stropy, přičemž v jedné z nich byl strop prosklený. Ideální místo pro ateliér. Zařizování bytu měla zcela ve svých rukou Chiara, která všechny práce s tím spojené organizovala z Jeruzaléma, zatímco Gabriel už jenom dosluhoval na bulváru Krále Saula.

Poslední měsíce jeho funkčního období na pozici generálního ředitele izraelských tajných služeb uběhly rychle. Stále bylo co na práci – vždycky tu byla nějaká důležitá schůzka, již se musel zúčastnit, nebo krize, kterou bylo třeba vyřešit. Až na konci podzimu nastalo období, jež fejetonista z deníku *Ha'arec* popsal jako *velké sbohem*. Loučení s Ústavem se sestávalo z množství událostí, pořádaných v rychlém sledu za sebou, ať už šlo o koktejlové recepce, slavnostní večere zahalené do ovzduší úcty a obdivu nebo velkolepou oslavu v luxusním pětihvězdičkovém hotelu Krále Davida, na kterou se dostavili špiokraté z celého světa, včetně mocného šéfa jordánských tajných služeb Muchabarat a jeho protějšků z Egypta či Spojených arabských emirátů. Jejich přítomnost byla důkazem toho, že Gabriel, který rozvíjel a podporoval spolupráci bezpečnostních služeb napříč arabským světem, zanechal v regionu po desítky let zmítaném válkami nesmazatelnou stopu. Přes všechny přetrvávající problémy mu bylo třeba přiznat jedno – pod jeho dohledem se stal Blízký a Střední východ lepším světem.

Od přírody samotářský Gabriel shledával veškerou pozornost nesnesitelnou. Obzvlášť, když se soustřeďovala přímo na něj. V přeplněných místnostech a mezi davy lidí se nikdy necítil pohodlně a nemohl se dočkat, až období honosných akcí skončí. Mnohem lépe mu bylo v úzkém okruhu přátel, mezi *svými*. Během loučení s Ústavem dával proto přednost klidným večerům se členy svého nejbližšího týmu, s ženami a muži, s nimiž provedl nespočet drobných i velkolepých operací, včetně těch nejznámějších v celé historii izraelské tajné služby, o nichž mluvil celý svět. Jeho *velké sbohem* mělo na těchto uzavřených večírcích s lidmi, s nimiž ušel velký kus životní cesty a na nichž mu záleželo, zcela jiný charakter než na oficiálních recepcích. Uziho Navota – svého předchůdce na pozici generálního ředitele Ústavu, jehož kdysi přemluvil, aby zůstal na bulváru Krále Saula jakožto jeho zástupce, což bylo v rozporu s tradicemi Ústavu – poprosil za odpuštění. Michailu Abramovovi a jeho

ženě Natalii Mizrahiové udělil několik dobře míněných kariérních a manželských rad. Když vyprávěl divoké historky z tříletého období, které strávil s hypochondrem Elim Lavonem v utajení v západní Evropě, po tvářích mu tekly slzy smíchu. Dina Saridová, expertka na palestinský a islámský terorismus a chodící encyklopedie teroristických útoků, ho požádala o sérii rozhovorů, aby mohla jeho činy zaznamenat do kroniky Ústavu. Gabriel zcela nepřekvapivě odmítl. Nechce se zabývat minulostí, řekl. Pouze budoucností.

Za Gabrielovy nejpravděpodobnější nástupce byli považováni dva jeho důstojníci – Jossi Gavish šéf oddělení, jemuž se v jazyce Ústavu říkalo Výzkum, a Jaakov Rossman, šéf Zvláštních operací. Oba přivítali s úlevou, když se dozvěděli, že Gabriel vybral na své místo Rimonu Sternovou, šéfkou oddělení Sbírky a neteř legendárního Ariho Shamrona. Během jednoho bouřlivého pátečního odpoledne v polovině prosince se tak Rimona Sternová stala první ženou na nejvyšší pozici Ústavu. A Gabriel – poté, co podepsal balík dokumentů týkajících se mimo jiné jeho skromného důchodu a strašlivých následků, které by se na jeho hlavu snesly, kdyby někdy prozradil i to sebemenší tajemství související s jeho službou – se stal oficiálně nejslavnějším vysloužilým špiónem na světě.

Když byl hotový se všemi takřka rituálními náležitostmi, s chvějícíma se rukama a slzami na tvářích prošel budovu na bulváru Krále Saula odshora až do nejspodnějších pater. Svě vojáky se zlomenými srdci ujistil, že ho nevidí naposledy, protože má v úmyslu zůstat aspoň jednou nohou ve hře. Nikdo mu nevěřil.

Ten večer se zúčastnil posledního rozloučení, tentokrát na břehu Galilejského jezera. Druhý den se časně ráno vydal na pouť na Olivovou horu k hrobu svého prvorozeného syna a poté pokračoval do psychiatrické léčebny na Herzlově hoře, poblíž staré arabské vesnice Dejr Jásin, kde matka dítěte už roky žila v krajíně stínů, zajatá ve vězení děsivých vzpomínek a v těle

zpusošeném ohněm. Ještě téhož dopoledne nastoupila Allonova rodina s Rimoniným požehnáním na palubu gulfstreamu, který jim laskavě poskytl Ústav, a odletěla do Benátek. Ve tři hodiny odpoledne, po větrné jízdě v dřevěném vodním taxi, jež s lehkostí brázdilo hnědozelené vody laguny, dorazili Gabriel, Chiara a jejich dvě děti do nového domova.

Gabriel zamířil rovnou do velké místnosti plné světla, kterou si se souhlasem Chiary vybral jako svůj ateliér. Tam našel starožitný italský malířský stojan, dvě pracovní halogenové lampy a hliníkový vozík s malířským náčiním – štětky značky Winsor & Newton se sobolím vlasem, olejovými barvami a nechybělo ani médium pro olejové barvy a rozpouštědlo. Co v ateliéru však postrádal, byl jeho starý otlučený CD přehrávač. Jeho místo si zabral nový audiosystém britské výroby a dvojice vysokých reproduktorů. Gabrielova rozsáhlá hudební sbírka byla pečlivě uspořádána podle žánru, skladatelů a interpretů.

„Tak co tomu říkáš?“ zeptala se Chiara ode dveří.

„Bachovy houslové koncerty jsou z nějakého důvodu mezi skladbami od Brahmse,“ odpověděl Gabriel. „Až na tuhle drobnost je to absolutně –“

„Úžasné, řekla bych.“

„Jak jsi tohle všechno zvládla zařídit z Jeruzaléma?“ nechápal Gabriel.

Chiara odmítavě mávla rukou.

„Zbyly nějaké peníze?“

„Moc ne.“

„Až se tu trochu rozkoukáme, vezmu nějaké soukromé zakázky,“ navrhl Gabriel.

Chiara zavrtěla hlavou. „To nepřichází v úvahu.“

„Proč ne?“

„Protože nebudeš dělat žádnou práci, dokud si pořádně neodpočineš a nezotavíš se.“ Natáhla k němu ruku a podala mu list papíru. „Jestli chceš být přece jenom trochu užitečný, začni s tímhle.“

„To je nákupní seznam?“

„V domě není žádné jídlo.“

„Myslel jsem, že bych měl odpočívat.“

„Vždyť také ano.“ Usmála se. „Nakupování je pro muže jako ty relaxace. Užij si toho, že budeš pro změnu dělat něco *normálního*.“

Nejbližší supermarket se nacházel poblíž kostela Frari. Chiara měla pravdu. S každou další položkou z nákupního seznamu, kterou vložil do nákupního košíku, se jeho napětí zmírňovalo. Po návratu do jejich nového domova sledoval jen s mírným zájmem zprávy z Blízkého východu. Chiara připravovala večeri v jejich výstavní kuchyni a tiše si pro sebe prozpěvovala. Poslední sklenku barbaresca, dlouhozrajícího italského vína plné chuti, si vychutnávali na střešní terase, choulíce se kvůli prosincovému chladu těsně k sobě. Pod nimi tekly vody Canal Grande. Na mírně zčeřené hladině blikotalo světlo z nasvíceného mostu Rialto a na kotvištích u břehů se houpaly gondoly.

„A co kdybych místo restaurování namaloval něco svého?“ nadhodil Gabriel.

„Například?“

„Scenerii s kanálem. Nebo nějaké zátiší.“

„Zátiší?“ opáčila Chiara. „Nuda.“

„V tom případě... Co takhle sérii aktů?“

Chiara zvedla obočí. „Předpokládám, že budeš potřebovat modelku.“

„Ano.“ Gabriel zatáhl za jezdce na zipu jejího kabátu. „Budu.“

Chiara počkala do ledna, než se ujala nové pozice provozní ředitelky ve společnosti Tiepolo Restoration. Zatímco sklad firmy byl na pevnině, kanceláře se nacházely na módní Calle Larga XXII Marzo ve čtvrti San Marco. Z domu se čtyřmi ložnicemi a výhledem na Canal Grande to bylo přibližně deset minut jízdy *vaporettem*, vodním veřejným autobusem. Francesco

představil Chiaru benátské umělecké elitě, přičemž utrousil pár záhadných narážek o předání nástupnického žezla. Někdo to prozradil deníku *Il Gazzettino* a koncem února se v jeho kulturní rubrice objevil krátký článek o nové provozní ředitelce Tiepolo Restoration Company Chiaře, za svobodna Zolliové. Autor textu neopomněl poukázat na její původ a na to, že její otec je vrchním rabínem tenčící se benátské židovské komunity. Až na pár negativních výkřiků, zejména z řad příznivců populistické krajní pravice, byly reakce na obsah sdělení příznivé.

Článek se nezmiňoval o žádném jejím manželovi nebo partnerovi, pouze o dvou dětech, zřejmě dvojčatech, neurčitého věku a neupřesněného pohlaví. Na Chiařino naléhání byli Irene a Raphael zapsáni do běžné *scuola elementare* v sousedství, namísto toho, aby nastoupili na nějakou z mezinárodních soukromých škol. Jejich nová základní škola byla pojmenována po Bernardu Canalovi, otci Canaletta¹. Gabriel je vodil na osmou hodinu ráno před vchod a v půl čtvrté odpoledne je na tom samém místě zase vyzvedával. Kromě každodenní návštěvy trhu Rialto, kde nakupoval čerstvé potraviny na rodinnou večeři, to byly jeho jediné domácí povinnosti.

Protože mu Chiara nedovolila pracovat na zakázkách pro Tiepolo Restoration – nesměl do kanceláří společnosti dokonce ani vkročit –, musel se zabavit jinými způsoby. Četl objemné knihy. Poslouchal skladby ze své hudební sbírky na novém audio-systému. Maloval akty – po paměti, samozřejmě, protože modelka mu nebyla k dispozici. Občas přišla do bytu na „oběd“, což byl způsob, jakým označovali intenzivní seance poledního milování v jejich nádherné ložnici s výhledem na Canal Grande.

¹ Bernardo Canal (1664–1744) byl italský malíř. Narodil se a zemřel v Benátkách. Jeho syn, rovněž malíř, známý jako Canaletto, vlastním jménem Giovanni Antonio Canal, slávu otce přesáhl a patřil k nejvýznamnějším představitelům benátské malířské školy. [pozn. překl.]

Nejčastěji se však procházel. Nepodnikal ale trestuhodně dlouhé túry, jako když se před lety během svého dlouhého exilu na jižním pobřeží Anglie plahočil po malebných cornwallských útesech. Bezcílně se potuloval labyrintem benátských uliček, tempem člověka, který má spoustu času a nikam nespěchá. Možností, kam jít, měl spoustu. Pokud by se mu zachtělo, mohl by se zajít podívat třeba do některého z muzeí nebo kostelů na jeden ze svých zrestaurovaných obrazů. A pak by si zašel na kávu, a kdyby byla venku moc velká zima, tak na skleničku něčeho silnějšího, co by mu rozproudilo krev v žilách a zahřálo kosti. Majitel restaurace by se ho s větší než menší pravděpodobností pokusil vtáhnout do konverzace o počasí nebo o aktuálním dění probíraném v hlavních zprávách. A zatímco by se v dřívějších časech Gabriel z podobných rozhovorů zdvořile vyvlékl, teď odpovídal ochotně perfektní italštinou, ačkoli s mírným přízvukem, s bystrými postřehy k tématu nebo vtipem sobě vlastním.

Jeho démoni jeden po druhém prchali a jeho minulost plná násilí, krve a ohně se pomalu vytrácela z jeho myšlenek a snů. Smál se snadněji a častěji než dřív. Nechal si narůst vlasy. Pořídil si nový šatník, jež teď tvořily převážně ručně šité elegantní kalhoty a kašmírové svetry – oblečení, které odpovídalo muži jeho postavení. Po pár týdnech v Benátkách sotva poznával člověka, kterého ráno vídal v zrcadle ve své šatně.

Přeměna, pomyslel si, je téměř dokončena.

Už nebyl izraelským andělem pomsty. Nebyl oním princem ohně, na kterém ulpěly šmouhy popela, jak říkával šedinám na jeho skráních přítel Ari Shamron. Byl ředitelem oddělení obrazů v prominentní benátské restaurátorské společnosti. Chiara a Francesco mu dali druhou šanci na život.

Tentokrát, slíbil sobě i jim Gabriel v duchu, se nedopustím stejné chyby.

Začátkem března, během jednoho prudkého deště, kdy Benátky sváděly další šarvátku ve své odvěké válce s mořem a po

okenních tabulích ložnice se plazily provazce deště, se Gabriel Chiary zeptal, jestli by už nemohl dostat povolení pracovat. Poté, co jeho žádost opětovně zamítla, objednal dvanáctimetrovou jachtu Bavaria C42 a následující dva týdny strávil plánováním letní plavby po Jadranu a Středozemním moři. Prázdninový plán předložil Chiaře po obzvlášť uspokoivém obědě, který se jako obvykle konal v ložnici jejich bytu.

„Musím říct,“ poznamenala, „že to byl jeden z tvých lepších výkonů.“

„To musí být tou přemírou odpočinku, kterému se poslední týdny intenzivně věnuju.“

„Opravdu?“

„Jsem tak odpočatý, že jsem na pokraji smrti způsobené nudou.“

„Potom bychom měli udělat tvoje odpoledne trochu zajímavější.“

„Nejsem si jistý, jestli je to možné,“ utrousil suše Gabriel.

„Co takhle zajít si na skleničku se starým přítelem?“ navrhl Chiara.

„Záleží na tom, co by to bylo za přítele.“

„Když jsem dneska odcházela na oběd, zavolal mi do kanceláře Julian.“

„Co potřeboval?“

„Prý právě dorazil do Benátek a napadlo ho, jestli by sis na něj neudělal minutku nebo dvě.“

„Co jsi mu odpověděla?“

„Že s ním zajdeš na skleničku, až poobědváš se mnou,“ řekla měkce Chiara.

„Doufám, že jsi vynechala, co je na jídelním lístku,“ zamumlal Gabriel.

„Jestli si dobře vzpomínám, tak ne, nevynechala. Dnešní menu bylo prozrazeno.“

„V kolik se s ním mám setkat?“

„Ve tři hodiny.“

„A co děti?“ opáčil Gabriel. „V půl čtvrté je musím vyzvednout ve škole.“

„Neboj se, nenechám je ve škole trčet až do večera. Postarám se o to.“

„Zvládneš to?“

Byla to zbytečná otázka. Ve skutečnosti neexistovalo nic, co by Chiara nezvládla. Gabriel o ničem takovém alespoň nevěděl.

„Samozřejmě,“ potvrdila jeho krásná žena. Pak zvedla ruku a podívala se na náramkové hodinky. „Otázkou je, co budeme dělat do té doby.“

„Vzhledem k tomu že na sobě nemáš žádné oblečení...“ zamumlal Gabriel.

„Ano?“

„Co kdybychom šli do mého ateliéru a ty mi budeš chvíli pózovat?“

„Mám lepší nápad.“

„Jaký?“

Chiara se usmála. „Dáme si dezert.“

Zbavený touhy a příjemně uvolněný stál Gabriel ve sprše pod kaskádou horké vody, která mu z kůže smývala poslední stopy Chiary. Jeho oblečení leželo rozházené a pomačkané na podlaže u neustlané postele. Na košili mu chyběl knoflík. Musel se utrhnout, když se Gabriel spěšně svlékal, aby mohl svoji krásnou manželku sevřít v hladovém objetí. Zamířil do šatny, rychle na sebe hodil čisté oblečení a seběhl po schodech dolů na ulici. Měl štěstí. Na zastávce Svatého Tomáše právě naráželo do mola *vaporetto* číslo 2. Gabriel nastoupil do vodního autobusu, nechal se odvézt k náměstí Svatého Marka a přesně ve tři hodiny odpoledne vešel do důvěrně známých prostor Harryho baru.

Julian Isherwood, už napůl opilý koktejlem bellini, seděl u rohového stolku a zamýšleně hypnotizoval displej mobilního telefonu. Když Gabriel zaujal místo naproti němu, vzhlédl a zamračil se, jako kdyby se zlobil, že byl neoprávněně vyrušen. Jeho rysy však vzápětí změkly a ve tváři se mu objevil výraz uznání, který vystřídal spokojený souhlas.

„Zdá se, že Chiara nežertovala, když se zmínila o tom, jak vy dva trávíte pauzy na oběd.“

„Tohle je Itálie, Juliane,“ řekl Gabriel. „Tady se obědvá nejméně dvě hodiny.“

„Vypadáš o třicet let mladší,“ poznamenal Julian. „Prozradíš mi to tajemství, které se za tím skrývá?“

„Dvouhodinové obědy s Chiarou.“

Julian přimhouřil oči. „Musí v tom být víc než jenom tohle, nemám pravdu? Vypadáš, jako bys byl...“ Hlas se mu

ztratil nad dlouhou sklenkou s koktejlem, ve které se vznášely droboučké bublinky sektu, smíchaného s čerstvě vymačkanou broskvovou šťávou.

„Jako bych byl jaký, Juliane?“

„Obnovený,“ odpověděl Julian po chvíli. „Zrestaurovaný. Odstranil jsi špinavý lak a poškození a prasklinky pod ním jsi opravil. Skoro jako kdybys neměl minulost. Jako kdyby se nic z toho nestalo.“

„Nestalo.“

„Je to legrační, protože se vzdáleně podobáš tomu zasmušilému chlapci, který se asi tak před sto lety zatoulal do mé galerie. Nebo už je to dvě stě let?“

„To se také nikdy nestalo,“ pousmál se Gabriel. „Alespoň ne oficiálně. Než jsem definitivně opustil bulvár Krále Saula, pohřbil jsem svoji objemnou složku v těch nejhlubších koutech registru, kam se k ní nikdo nedostane. Tvoje vazby s Ústavem byly formálně přerušeny.“

„Doufám, že vazby s tebou zůstaly.“

„Obávám se, že ty přerušit nejde.“

Číšník k jejich stolu přinesl další dva koktejly Bellini. Gabriel pozvedl svoji sklenku na pozdrav. „Co tě vlastně přivádí do Benátek?“ zeptal se.

„Tyhle báječné olivy.“ Julian si vzal jednu olivu z misky uprostřed stolu a labužnický si ji vložil do úst. „Jsou zatraceně dobré.“

Měl na sobě jeden ze svých ručně šitých obleků z butiku na londýnské třídě Savile Row a modrou košili s francouzskými manžetami. Jeho šedé vlasy potřebovaly zastříhnout, ale takhle divoce Julianova hřívá vypadala vřdycky. Vzhledem ke všem těm nesnázím, jež se mu před pár dny přihodily, na tom byl vlastně docela dobře. Kromě malé náplasti asi dva nebo tři centimetry pod pravým okem na něm nebylo nic neobvyklého, co by stálo za větší pozornost.

Gabriel se ho opatrně zeptal, co se mu stalo.

„Dnes ráno jsem měl malou potyčku se svou břitvou. Nerad přiznávám, že břitva vyhrála.“ Julian vylovil z misky další olivu. „Takže, co vlastně děláš, když zrovna neobědváš se svou krásnou ženou?“

„Trávím co nejvíc času s dětmi.“

„Už se s tebou začaly nudit?“

„Zatím to tak nevypadá.“

„Neboj se, to brzy přijde.“

„Mluvíš jako celoživotní starý mládenec,“ poznamenal Gabriel měkce.

„Má to své výhody.“

„Řekni mi jednu.“

„Strpení, něco vymyslím.“

Julian se napil dlouze ze sklenky. „Jak to vypadá s tvou prací?“ zeptal se. „Děláš teď na něčem?“

„Namaloval jsem tři akty své ženy.“

„To tě lituju. Povedl se nějaký?“

„Vlastně docela ujdou všechny tři.“

„Tři originální Allonové by v mém byznyse vynesly pěknou sumu peněz,“ promluvil z Juliana okamžitě obchodník s uměním.

„Jsou jen pro moje oči, Juliane.“

Dveře baru se otevřely a dovnitř vešel hezký tmavovlasý Ital v úzkých kalhotách a prošíváné bundě Barbour. Posadil se u vedlejšího stolku a s jihoitalským přízvukem si objednal campari a sodu.

Julian kroužil očima nad miskou oliv. „Vyčistil jsi v poslední době něco?“ upřel po chvilce zrak na Gabriela.

„Oprášil jsem starou sbírku cédéček.“

„Měl jsem na mysli obrazy.“

„Společnost Tiepolo Restoration nedávno získala zakázku od ministerstva kultury na restaurování čtyř evangelistů od Gulie Lamové² v kostele svatého Marciála. Chiara mi slíbila, že jestli budu pokračovat v dobrém chování, nechá mě na tom pracovat.“

² Gulia Lama (1681–1747) byla italská malířka působící v Benátkách. [pozn. překl.]

„A kolik z toho pro Tiepolo Restoration kápne?“ zajímal se Julian.

„Neptej se.“

„Možná bych věděl o něčem trochu lukrativnějším, co bych ti mohl nabídnout.“

„Co by to mělo být?“

„Nádherná scenerie,“ odpověděl Julian. „Canal Grande, na který ostatně koukáš ze svého okna, takže počítám, že za týden nebo za dva bys mohl dát plátno do vynikajícího stavu.“

„Autor?“

„Neznámý.“

„Přiřazení?“

„Severoitalská škola.“

„Skutečně velmi přesné,“ poznamenal Gabriel suše.

Přiřazení ke škole pouze na základě zeměpisné polohy bylo vůbec tím nejvágnějším určením původu obrazu, jehož autorem byl někdo ze starých mistrů. V tomto případě to znamenalo, že Julianem nabízené dílo k restaurování vytvořil *někdo*, kdo pracoval *někde* na severu Itálie *někdy* v dávné minulosti. Jisté bylo pouze to, že ten někdo namaloval své plátno v Benátkách – nebo si zde alespoň načrtl prvotní skicu. Protipólem *přiřazení ke škole* pak bylo *připsání díla konkrétnímu autorovi*. Jestliže obchodník s uměním nebo aukční dům určili autora, zároveň tím říkali, že si jsou jistí pravostí a původem díla a mohou se za něj zaručit. Mezi těmito dvěma póly se nacházel široký prostor pro subjektivní a mnohdy spekulativní kategorie od *vážených dílen* přes *někdo z okruhu umělců kolem toho a toho* až po *autorem je s největší pravděpodobností...* Takováto přiřazení byla stejně nejednoznačná jako lákavá. Cílem prodejců umění bylo povzbudit chuť potenciálních kupců vlastnit něco výjimečného a hodnotného, ale zároveň formulovali přiřazení tak, aby byli chráněni před případnými právními kroky, kdyby se snad ukázalo, že bylo dílo chybně přiřazeno ke škole či připsáno konkrétnímu autorovi nebo že dokonce prodali padělek.

„Než nad tím ohrneš nos,“ dodal Julian, „rád bych zdůraznil, že ti zaplatím tolik, abyste si mohli koupit tu novou plachetnici. Nebo rovnou dvě.“

„Za takový obraz je to příliš peněz.“

„Když jsi byl ještě šéfem Ústavu, dohodil jsi mi spoustu skvělých obchodů. Tohle je to nejmenší, jak ti to můžu oplatit.“

„Nebylo by to etické, Juliane.“

„Jsem obchodník s uměním, chlapče,“ potřásl hlavou Julian. „Kdyby mě zajímala etika, pracoval bych pro Amnesty International.“

„Máš souhlas svého partnera?“

„Sarah a já nejsme partneři,“ odpověděl Julian. „Moje jméno je sice pořád na dveřích, ale v současné době jsem víc poskokem než majitelem.“ Usmál se. „Pravdou je, že přesně tak mi to vyhovuje. Řekl bych, že i za tohle musím poděkovat tobě.“

Julianův odhad byl správný. Gabriel se skutečně nenásilně postaral o to, aby Sarah Bancroftová, bývalá tajná agentka a historička umění s několika tituly z prestižních škol, převzala kontrolu nad chodem galerie Isherwood Fine Arts. Rovněž sehrál důležitou roli v jejím nedávném rozhodnutí se vdát. Vzhledem ke komplikované minulosti jejího manžela byl svatební obřad tajnou záležitostí. Konal se na venkově v Surrey, v bezpečném domě britské tajné služby MI6 a Julian byl jedním z mála pozvaných hostů. Gabriel, který přijel kvůli zpožděnému letu z Tel Avivu těsně před začátkem obřadu, vedl Sarah k oltáři.

„Tak kde to svoje mistrovské dílo schováváš?“ zeptal se Juliana.

„V Londýně ho hlídá ozbrojená stráž.“

„Nějaký termín, do kdy musí být hotový?“

„Máš na práci ještě něco jiného?“

„To záleží.“

„Na čem?“

„Jak mi odpovíš na další otázku.“

„Chceš vědět, co se mi doopravdy stalo s obličejem?“

Gabriel pomalu přikývl. „Ale tentokrát mi pověz pravdu, Juliane.“

„Napadl mě kandelábr.“

„Další?“

„Bohužel ano.“

„Prosím, řekni mi, že se stalo během jedné z těch londýnských mlhavých nocí.“

„Ve skutečnosti k tomu došlo včera odpoledne v Bordeaux,“ odpověděl Julian. „Přijel jsem tam na pozvání ženy jménem Valerie Bérangarová. Napsala mi, že by mi chtěla povědět něco o obrazu, který jsme se Sarah nedávno prodali.“

„Snad ne o *tom* van Dyckovi.“

„Ano, přesně o tomhle. O jeho *Portrétu neznámé ženy*.“

„Je s tím obrazem něco v nepořádku?“

„Netuším. Madame Bérangarová zemřela při autonehodě, když jela na naši schůzku.“

„A ten incident s kandelábrem?“ zeptal se Gabriel.

„Dva muži na motorce se mi pokusili ukrást kufřík, když jsem se vracel pěšky do hotelu ze schůzky, na kterou nepřišla. Aspoň myslím, že jim šlo o ten kufřík,“ dodal Julian. „Podle všeho se mě pokusili také zabít.“

Na náměstí Svatého Marka unaveně hrálo smyčcové kvarteto posledním hostům Caffè Florian serenádu jednoho z nejznámějších italských skladatelů.

„Copak nemají v repertoáru nic jiného než Vivaldiho?“ opáčil Julian.

„Co máš proti Vivaldimu?“

„Zbožňuju ho. Ale co kdyby zahráli pro jednu třeba Corelliho? Už jenom kvůli změně tempa. Nebo Händela, pro Kristovy rány.“

„Anebo Anthonyho van Dycka,“ stočil Gabriel řeč k tématu, které nakousli v Harryho baru. Při těch slovech se zastavil před výlohou v podloubí na jižním konci náměstí. „V článku v *ARTnews* se ani slovem nezmínili, kde jste ten van Dyckův obraz našli. Ani kdo ho od vás koupil. Jeho cena ovšem v tom příběhu hrála hlavní roli.“

„Šest a půl milionu liber.“ Julian se usmál. „Tolik jsme za něj dostali.“

„Vzpomínám si.“

„A teď se mě zeptej, za kolik jsme ho koupili.“

„Zrovna jsem se k tomu chystal.“

„Za tři miliony eur.“

„Což znamená, že zisk přesáhl sto procent,“ poznamenal Gabriel.

„Ale přesně takhle funguje sekundární trh s uměním³, lístečku,“ oslovil Julian svého letitého přítele starou přezdívkou,

³ Sekundární trh s uměním je na rozdíl od primárního obchodu s uměním obchod s díly, která neprodává přímo autor, ať už sám nebo prostřednictvím

kteřou používal jen on sám. „Obchodníci jako já neustále hledají nesprávně přiřazené, zapomenuté nebo podhodnocené obrazy a snaží se je s velkou slávou a správnými údaji vrátit na trh. Všichni samozřejmě doufáme, že naše úsilí nepřijde vniče a těchhle pokladů si všimnou kupující, kteří nemají zrovna hluboko do kapsy. A nezapomeň, že jsem měl v tomhle procesu také výdaje.“

„Dlouhé obědy v nejlepších londýnských restauracích?“ zvlínil se Gabrielovi koutky úst.

„Po pravdě řečeno, většina obědů proběhla v Paříži,“ upřesnil Julian. „Obraz jsem koupil v galerii na rue la Boétie v 8. obvodu.“

„Jmenuje se ta galerie nějak?“

„Galerie Georgese Fleuryho. Podle svého majitele.“

„Už jsi s ním někdy předtím obchodoval?“

„Uzavřeli jsme mnoho skvělých obchodů,“ přisvědčil Julian. „Monsieur Fleury se specializuje na francouzské malířství sedmnáctého a osmnáctého století, ale nevyhýbá se ani holandským a vlámským starým mistrům. Má výborné vztahy s nejstaršími a nejbohatšími francouzskými rodinami. Mnozí z nich mají zámky napěchované uměním. Když objeví něco zajímavého, ozve se mi.“

„Kde monsieur Fleury našel *Portrét neznámé ženy*?“

„V jedné staré soukromé sbírce. To je všechno, co mi k němu mohl povědět.“

„Co přesně ti o obrazu řekl, když ti ho nabízel?“ vyptával se dál Gabriel.

„Řekl, že vykazuje rukopis Anthonyho van Dycka,“ odvětil Julian.

„Typické vágní přiřazení, které zakrývá všechny stopy hříchů.“

galerie. Všechna díla starých mistrů jsou tedy předmětem sekundárního trhu s uměním. [pozn. překl.]

„To je pravda,“ souhlasil Julian. „Monsieur Fleury byl však přesvědčen, že skutečně vidí zřejmé stopy mistrovsky ruky. Zavolał mi, aby získal druhý názor.“

„A?“

„Jakmile jsem se na *Portrét neznámé ženy* podíval, ucítil jsem vzadu na krku legrační šimrání.“

Vyšli z podloubí do slábnoucího podvečerního světla. Po jejich levé straně se tyčila zvonice svatého Marka. Gabriel vedl Juliana doprava kolem zdobeného průčelí Dóžecího paláce k Ponte della Paglia, Slámovému mostu. Na něm se zastavili u hloučku turistů zírajících na Ponte dei Sospiri, most Vzdechů.

„Hledáš něco?“ zeptal se Julian.

„Víš, co se říká o starých zvycích.“

„Obávám se, že většina těch mých jsou zlozvyky. Ty jsi na rozdíl ode mě ovšem to nejdisciplinovanější stvoření, jaké jsem kdy potkal.“

Na druhé straně mostu se nacházela *sestiere* Castello, jedna z malebných benátských čtvrtí. Gabriel s Julianem svižně kráčeli po třídě Riva degli Schiavoni kolem stánků se suvenýry a odtud zamířili průchodem na náměstí Svatého Zachariáše, kde sídlilo regionální ústředí karabiniérů. Julian tam jednou strávil bezesnou noc ve výslechové místnosti v druhém patře.

„Jak se má náš starý přítel generál Ferrari?“ zeptal se. „Ještě pořád trhá mouchám křidýlka, nebo už si našel jiný koníček?“

Generál Cesare Ferrari byl velitel divize karabiniérů známé jako *obrazáři*, což byl stručnější název Útvaru ochrany kulturního dědictví. Velitelství divize se nacházelo v Římě v elegantním *palazzo* s krémovou fasádou na náměstí Svatého Ignáce, ovšem tři Ferrariho důstojníci nyní sloužili na plný úvazek právě tady v Benátkách. Namísto hledání ukradených obrazů, což byla hlavní náplň práce jejich kolegů, dohlíželi na bývalého izraelského špiona a vraha, toho času žijícího v tichosti ve čtvrti San Polo. Byl to generál Cesare Ferrari, kdo zařídil

Gabrielovi *permesso di soggiorno*, italské povolení k trvalému pobytu. V důsledku toho se Gabriel snažil držet stranou od svého minulého života a chovat se jako běžný občan, což však nebylo vždy jednoduché.

K ústředí karabiniérů přiléhal kostel svatého Zachariáše, po němž bylo náměstí pojmenováno. Gabriel s Julianem vešli dovnitř. Spolu s mnoha monumentálními uměleckými díly zdobil hlavní loď výjev ukřižování od Anthonyho van Dycka, jež vlámský barokní malíř vytvořil během šesti let, které strávil studiem a prací v Itálii. Gabriel stál před van Dyckovým dílem, jednou rukou si podpíral bradu a hlavu měl mírně nakloněnou na stranu.

„Chystal ses mi povědět něco bližšího o tom obraze,“ připomněl Julianovi. „O *Portrétu neznámé ženy*.“

„Považoval jsem ho za příliš zajímavý na to, abych se k němu otočil zády.“

„Co přesně to znamená?“

„Portrét byl namalován někdy koncem dvacátých let sedmnáctého století a někdy v průběhu dalších století se dostal z Flander do Francie. Nebyly na něm žádné do očí bijící nesrovnalosti, ani mi nezačalo v hlavě blikat výstražné světlo.“

„Bylo třeba obraz restaurovat?“

„Monsieur Fleury ho nechal vyčistit, než mi ho ukázal,“ řekl Julian. „Má na to svého muže. Ne tvého kalibru, pochopitelně, ale ne špatného.“

Julian přešel na opačnou stranu lodí a postavil se před majestátní oltář, na němž se skvěl obraz Giovanniho Belliniho. V centru oltářního obrazu stála Madona s malým Ježíškem a kolem ní čtyři světcí – svatý Petr, svatý Jeroným, svatá Lucie a svatá Kateřina.

„Udělal jsi na tom pořádný kus nádherné práce, lístečku,“ ocenil Gabriela. „Jsem si jistý, že starý Giovanni by nevznesl ani jednu námitku.“

„Myslíš?“

Julian otočil hlavu a přes rameno počastoval Gabriela mírně vyčítavým pohledem. „Příliš velká skromnost ti nesluší, chlapče. O tomhle zrestaurovaném Belliniho oltářním obrazu mluvil s obdivem celý umělecký svět.“

„Čistil jsem ho delší dobu, než ho Bellini maloval,“ pousmál se Gabriel.

„Pokud si vzpomínám, byly tam polehčující okolnosti.“

„Obvykle nějaké byly.“ Gabriel se postavil před Belliniho oltář vedle Juliana. „Předpokládám, že jste se Sarah požádali o druhý názor, když *Portrét neznámé dívky* doputoval do Londýna.“

„Nejenom o druhý, ale také o třetí, čtvrtý a rovněž pátý. Všechna námi najatá esa se shodla na tom, že jde skutečně o dílo samotného Anthonyho van Dycka a nikoli nějakého jeho pozdějšího následovníka. Do týdne vypukla válka o to, kdo se stane novým majitelem obrazu. Nabídky létaly jedna za druhou.“

„A kdo se stal šťastným výhercem?“

„Společnost Masterpiece Art Ventures. To je hedgeový fond zaměřený na umění, který provozuje jeden ze starých kontaktů Sarah, když ještě žila a pracovala v New Yorku. Jmenuje se Phillip Somerset.“

„Něco mi to říká,“ zamyslel se Gabriel.

„Masterpiece Art Ventures nakupuje a prodává obrovské množství obrazů,“ vysvětloval Julian. „Všechno od starých mistrů až po současnost. Phillip Somerset pravidelně vykazuje svým investorům pětadvacetiprocentní roční výnosy, z nichž si sráží nemalý podíl. Pokud nabude dojmu, že ho někdo napálil, neváhá se pustit do soudního sporu. Žalovat lidi je jeho oblíbená zábava.“

„Tak proto ses vydal do Bordeaux, ačkoli jsi dostal dosti neurčitý dopis od úplně cizí ženy, který bys jinak, předpokládám, ignoroval.“

„Vlastně mě přesvědčila Sarah, abych tam odjel,“ upřesnil Julian. „Pokud jde o ten dopis, muži na motorce si očividně

mysleli, že ho mám v příručním kufříku. Proto se mi ho snažili ukrást.“

„Mohli to být docela obyčejní zloději,“ namítl Gabriel. „Poliční kriminalita je ve Francii v současné době jedno z mála rostoucích průmyslových odvětví.“

„Nebyli to zloději.“

„Jak si můžeš být tak jistý?“

„Protože když jsem se vrátil po propuštění z nemocnice do hotelu, zjistil jsem, že můj pokoj někdo důkladně prohlédl.“ Julian se poplácal rukou po přední části bundy. „Naštěstí ne našli, co hledali.“

„Víš, kdo se ti vloupal do pokoje?“

„Dva dobře oblečení muži. Zaplatili hotelovému zřízenci padesát eur za to, když je do pokoje pustí.“

„Kolik jsi mu dal ty?“

„Sto,“ odpověděl Julian. „Asi nemusím zdůrazňovat, že jsem se moc nevyspal. Když jsem se dnes ráno probudil, našel jsem na chodbě před dveřmi výtisk *Sud Ouest*. Jakmile jsem si přečetl článek o nehodě vozidla jižně od Bordeaux, bleskově jsem si sbalil věci a nastoupil do prvního vlaku do Paříže. Tam se mi podařilo chytit let do Benátek v jedenáct dopoledne.“

„Protože jsi měl chuť na olivy v Harryho baru?“ podíval se na starého přítele krátce Gabriel.

„Vlastně jsem si tak říkal –“

„Že mě přemluvíš, abych zjistil, co se ti Valerie Bérangarová chystala povědět o *Portrétu neznámé ženy* od Anthonyho van Dycka.“

Julian kývl. „Máš ve Francii přátele na vysokých místech, včetně vládních míst. Ti by ti mohli umožnit vyšetřování v naprosté tichosti, čímž se výrazně sníží riziko skandálu, který by mohl v budoucnu nastat, pokud už není přímo na spadnutí.“

„A když se mi podaří získat informace, o které se chtěla podělit madame Bérangarová?“ opáčil Gabriel. „Co se stane pak?“

„Předpokládám, že to bude záležet na povaze těch informací. Jestliže půjde o nějaký právní nebo etický problém kolem prodeje *Portrétu neznámé ženy*, tiše vrátím Phillipu Somersetovi šest a půl milionu liber a udělám to dřív, než mě stihne vtáhnout do soudního sporu a moji kdysi tak zářivou a neposkvřenou pověst rozcupuje na kusy.“ Julian vyndal z náprsní kapsy dopis od Valerie Bérangarové a podal jej Gabrielovi. „Nemluvě o pověsti tvojí drahé přítelkyně Sarah Bancroftové,“ dodal.

Gabriel zaváhal. Pak si dopis od Juliana vzal. „Budu potřebovat zprávy od všech expertů, kteří se shodli na tom, že obraz je pravý van Dyck. A fotografie obrazu, samozřejmě.“

Julian vytáhl mobilní telefon. „Kam chceš fotky poslat?“ zeptal se.

Gabriel mu nadiktoval e-mailovou adresu, jejímž poskytovatelem byl ProtonMail, vysoce bezpečná internetová služba s šifrováním *end-to-end*, založená v Ženevě vědci z Evropské organizace pro jaderný výzkum CERN. O chvíli později už zaujatě zkoumal na displeji svého bezpečného telefonu Solaris bledou tvář neznámé ženy, která – možná – žila někdy na konci dvacátých let sedmnáctého století a stála modelem Anthonymu van Dyckovi. Fotografie pořízená ve vysokém rozlišení odhalovala po přiblížení i drobné detaily, jako například pavučinu jemných prasklinek na povrchu plátna.

„Podíval se někdo z vašich expertů zblízka na krakeláž?“ promluvil konečně Gabriel, který po prasklinkách přejížděl očima.

„Proč se ptáš?“

„Vzpomínáš na ten zvláštní pocit, když jsi tenhle obraz viděl poprvé?“

„Samozřejmě.“

„Právě ho mám taky.“

Julian si zarezervoval pokoj na jednu noc v hotelu Gritti Palace. Gabriel ho doprovodil ke vchodovým dveřím, odkud se